

[Indenrigsministeren.]

Reglen omfattede imidlertid ikke hovedstadsområdet. Det var på forhånd klart, at princippet: ét bysamfund, én kommune, var uden mening her. Det ville føre til en helt u håndterlig primærkommune med knap 2 mill. indbyggere. Problemerne var imidlertid de samme i hovedstadsområdet, blot endnu større end i det øvrige land. Der var da også enighed om, at der måtte indføres et fælles overordnet organ i hovedstadsområdet, og at dette organ skulle understyres med stærke beføjelser på de områder, der kræver en fælles løsning. Diskussionen forud for vedtagelsen af hovedstadsordningen drejede sig især om dette organs struktur, om det skulle være et fælles amtsråd, eller om man skulle skabe et helt nyt administrativt led i form af et hovedstadsråd, og om valgformen for et sådant råd.

Jeg skal ikke bruge tiden her til i enkeltheder at opregne hovedstadsområdets fælles problemer eller til at redegøre for, hvorledes disse problemer nu søges løst. Der findes et helt aktuelt og omfattende materiale herom, dels i hovedstadsreformudvalgets 2 betænkninger fra 1970 og 1971, dels i materialet fra folketingets behandling af sagen i 1972 og 1973.

Der skete en særdeles dybtgående og grundig overvejelse af de enkelte mulige løsninger, og der blev fremlagt og drøftet adskillige alternativer. Måske er der dog grund til at nævne, at problemet er internationalt. Overalt i vor del af verden har det vist sig svært at styre udviklingen i millionbyer. Hovedstadsreformudvalgets materiale indeholder til belysning heraf redegørelse for de løsninger, man har valgt i London, Toronto, Stockholm og Hamburg.

Dagens lovforslag er overraskende på baggrund af den omfattende dokumentation bag hovedstadsreformen og på baggrund af det uhyre omfattende arbejde, som gennem 2 folketingssamlinger blev udført i folketingsudvalget angående hovedstadsreformen. Mindre end 8 måneder senere foreslås den centrale del af reformen, loven om et hovedstadsråd, simpelt hen ophævet.

Da behovet for en hovedstadsordning som nævnt er evident, spørger man straks efter forslagsstillernes alternativer, men der er ingen alternativer. Man spørger også, hvad

forslagsstillerne vil gøre ved de øvrige dele af hovedstadsordningen, lovgrundlaget for regionplanlægningen, nyordningen af den kollektive personbefordring, den fælles organisation af miljøbeskyttelsen, den fælles planlægning af vandforsyningen og den koordinerede planlægning af sygehusene. Svaret er lige så negativt. Det har forslagsstillerne tilsyneladende ikke tænkt over, eller også vil forslagsstillerne ikke erkende, at de nævnte opgaver nødvendigvis må løses for hele hovedstadsområdet under ét.

Lovforslaget ledsages alene af to beskedne argumenter. Det ene er i forvejen velkendt, det andet er et postulat, som formentlig er forkert. Det har hele tiden været klart, at en hovedstadsordning medfører, at kommunerne og amtskommunerne i området må afgive en del af deres kompetence til fællesorganet. Det er lige så klart en følge af almindelige demokratiske principper, at de områder, hvor størsteparten af indbyggerne bor, opnår en bredere repræsentation i fællesorganet, med andre ord får de to ydre amtskommuner færre repræsentanter end det indre hovedstadsområde. Der er bød et smule på dette, fordi den udvikling, som hovedstadsrådet skal planlægge, især vil berøre de to ydre amter. Der er nemlig den særrregel for de to første valgperioder, at der ved den geografiske fordeling af pladserne i hovedstadsrådet også skal tages et vist hensyn til arealet. Det sikrer yderområderne en beskedent overrepræsentation. Med de øjeblikkelige tal flyttes et enkelt mandat fra Københavns kommune til Frederiksborg amtskommune. Jeg tvivler imidlertid på, at man kunne være gået videre i den retning, når man samtidig vil fastholde de helt elementære principper for demokratisk repræsentation.

Der er således ikke noget nyt i, at der sker en forskydning af den besluttede myndighed til ugunst for yderområderne. Det er en måske beklagelig, men uundgåelig følge af den hovedstadsstruktur, man valgte. Alternativet havde været et storamt, altså en nedlæggelse af Frederiksborg og af Roskilde amtskommuner som selvstændige enheder.

Argumentet bliver vel heller ikke stærkere, fordi der henvises til, at også embedsmænd i de to amtskommuner deler betænkeligheden ved denne følge af hoved-